

HABERLER: YURT DIŞI

JEOLOJİ :

Afrika'nın Tektonik Haritası :

Afrika Jeolojik Hizmetler Birliği ve UNESCO'nun müştereken yaptıkları Afrika'nın 1/5 000 000 ölçekli tektonik haritası yayımlandı; İngilizce ve fransızca açıklama', olan harita'bu ölçekte yapılan ilk Afrika tektonik haritasıdır.

G. Caner

Taş ve Madenlerin fotoğrafını çekmekte yeni bir metod :

iki Rus jeologu tarafından bulunan bir usul ile, taş ve madenlerin bünyelerinin fotoğrafı kamerasız çekilebilmektedir. Bu usulce: etüd edilecek eşantiyon yani numune bir kondansatörün iki levhası arasına yerleştirilmekte ve kondansatörün levhaları arasından bir yüksek frekanslı âkim geçirilmektedir. Şarjlar, önce numunenin yüzeylerinde gruplanmakta, sonra da bir fotoğraf filmi üzerine toplanmakta ve ışık gibi etki yapmaktadır. Elde edilen imajlar, klâsik usulle elde edilenlerden çok daha açık - seçik olmaktadır. İmajlarda; bir madenin, ya da bir taşın bütün iç stürüktürü belirmektedir.

M. Çetinçel'k

MADENCİLİK :

Yunanistan'da Bir Manyetik Yatađı Bulundu :

«Société française des Mines de Laurium Lauriori'da takriben 30 milyon ton rezervli bir manyetit yatağının bulunduğunu bildirmiştir. Yatak 200'm. derinliktedir.

G. Caner

Kiruna'nın Yeni Rekoru :

Dev işletme Luosavaara - Kirunavaara 1968 de 25 500 000 ton demir cevheri istihsal ederek yeni bir rekor kırmıştır. İşle'men'n 1967 istihsalı 21 800 000 ton idi.

G. Caner

Irak'ta Kükürt Yatakları :

Amerikan şirketleri Irak'taki kükürt rezervleri ile ilgilenmektedir. Irak Hükümeti bu

kükürt yataklarını işletmek üzere bir resmî f'ikîit kurulmasını kararlaştırmıştır. Yeni şirket Irak'ta geniş bir sahada arama ruhsatına sahip olacaktır.

1968 yılı Temmuz ayında yurt dışına çıkarılan eski rejimin Cumhurbaşkanı Abdurrahman Arif, Amerika Birleşik Devletleri ve "1 pı n a'ian gelen bütün kükürt imtiyaz tekliflerini reddetmiş, bunları kendilerinin yapabileceğini bildirmişti. Yeni rejimin Cumhurbaşkanı Ahmet Hasan el Bakr da aynı siyaseti gütmektedir. Ayrıca, Mişrask'daki kükürt yatağı için bir Polonya firması malî ve teknik yardım trPtJif etmiştir, Irak Hükümeti bu teklifi in?elen"e'ite "ir.

O. Orhun

İran'da Büyük B'r Bakır Yatağı Bulundu:

Iron Jeolojik Araştırmaları Enstitüsü Orta - Kuzey İran'da San Cheshnut zonunda yaptığı ç.ı'ı?m."iar s^~ mda, 100 milyon ton rezervli bir bakır yatağı bulmuştur. Açık işletmeye müsait olup yatak % 1,5 Cu tenörlüdür. Enstitü bundan başka İran'ın çeşitli belcelelerinde fosfat, boksit, ve alüminyumca zencin kil mineralleri te=stbit etmiştir.

E. Karakaş

Dünyanın En Derin Maden Kuyusu :

Güney Afrika'da Kloof altın madeninde Dünyanın en derin ve en geniş mâden kuyusunun açılması tamamlanmıştır. Kuyu, 2044 m. derinlikte ve 9.5 m. çapındadır. Kuyunun İnşaatını yapan Johanne sbourg şirketi geçen sonbahar bir ay içinde 70 m. Jik bir ilerleme kaydetmek suretiyle bu konuda bir dünya rekoru kırmış bulunmaktadır.

G. Caner

Avustralya'da Yeni Boksit Ya'akla ı Bulundu :

.Cap. York (Quensland) yarımadasında, Weipa yataklarının 65 km. güneyinde yapılan sondajlar neticesinde büyük bir lateitii boksit yatağı bulunmuştur. Rezervi 710 milyon ton olarak tesbit edilen bu yeni yatak % 36 - 58 Al₂O₃ tenörlüdür. (Çıkarılabilir Al₂O₃ tenörü % 30-49).

E. Karakaş

İran'ın Yeni Kurşun - Çinko Projesi :

İran'ın Yazd bölgesindeki Kouchke kurşun - çinko yataklarının rezervi 4,5 milyon ton olarak tesbit edilmiştir. Cevher % 16 Pb — Zn tenörlüdür. Yapılan projeye göre kapalı işletme 1/2 günde 580 ton cevher istihsal edilecek, yılda 450 000 ton kurşun - çinko konsantresi Avrupa'ya ihraç edilecektir.

E. Karakaş**Yunan Magnezitleri :**

Magnezit bakımından Yunanistan Avrupa memleketleri içinde önemli bir yer işgal etmektedir. Yunan magnezitleri beyaz renkte, yâni demirslzdir. Avusturya ve Yugoslav magnezitleri ile mukayefe cetveli aşağıdadır :

	Yunan	Avusturya	Yugoslav
Mg O	7c 46 - 47	% 45	7c 40 - 46
A. Za.	% 49 - 51	% 50	7c 49 - 52
Ca O	7c 0,35 - 2	% 0,5	1 - 8
Si O ₂	% 0,35 - 2	eser	7c eser
Al ₂ O ₃	% 0,2 - 1,1	% 2	7c 0,9 - 3,2

Yunanistan'da magnezit yatakları genellikle satıhtadır ve ekseri 30 metre kalınlığa ulaşan uzun beyaz damarlar veya tabakalar halindedir. Bu sebeple işletmesi kolay, nakliye masrafı azdır.

En önemli magnezit yütakları küreye, yani Kalkidikya Yarımadasının batısında ve Euböa adasında bulunmaktadır. Toplam magnezit rezervi 5 milyon ton, muhtemel rezerv 10 milyon tondur.

Son on yıl içinde ham magnezit ihracı on misli artmıştır. 1966 yılında istihsal ve ihracat miktarları aşağıda gösterilmiştir :

	İstihsal ton	İhracat ton
Ham magnezit	516 263	10 850
Kalsine magnezit	61211	19 892
Zinter magnezit	140 000	132 644

İhracat en fazla Batı Almanya'ya, sonra sırasıyla Amerika Birleşik Devletleri'ne, Hollanda'ya ve Kanada'ya yapılmaktadır.

O. Orhun**SERAMİK :****Yunanistan'da Seramik Sanayii :**

Yunan çini (fayans) fabrikaları kullandıkları ham maddelerin % 85 ini yerli kaynaklardan, geri kalanını ise bir hassa İngiltere'den ithal suretiyle temin etmektedirler.

Yunanistan'ın fayans istihsalı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir : ...

Yıl	İstihsal (ton)	Değeri (milyon drahmi)
1961	4320	48,7
1962	4638	58,3
1963	5319	72,2
1964	5967	76,9
1965	7570	83,1
1966	7247	88,3

Tabloda görüldüğü gibi, fayans istihsalı beş yılda % 67,6 nisbetinde artmıştır.

Yunanistan'da porselen üretilmemektedir ve ihtiyaç, ithalât ile karşılanmaktadır. Son yıllardaki seramik malzeme ithalâtı aşağıda gösterilmiştir :

Yıl	Porselen (ton)	Fayans (ton)	Diğer ince seramikler (ton)
1961	1119	7	244
1962	869	16	289
1963	1135	132	213
1964	1147	145	266
1965	1316	218	273
1966	1632	196	332

Seramik malzeme ve eşya ithalâtının % 38 i Japonya'dan, % 28 i Batı Almanya'dan ve kalanı % 10 dan az olmak üzere İtalya, Çekoslovakya, Polonya gibi memleketlerden yapılmaktadır.

Bazı firmalar porselen imali için de teşebbüse geçmiştir.

O. Orhun**METALLURJİ :****Alüminyum :**

Nippon Light Metal Co., Japonya, 42 milyon U.S. \$ sarfiyla yeni bir alüminyum oksit tesisi kurmaktadır.

1972 yılında tamamlanacak şekilde plânlanan tesis yılda 320.000 ton alüminyum oksit istihsal edecektir.

F. Bor**Yunanistan Alüminyum İstihsalini Arttırıyor :**

Yunanistan'ın 1967 deki boksit istihsalı 1,65 milyon tona yükselmiş, bunun 787 200 tonu ihraç edilmişti. Distanon alüminyum tesislerinin istihsalı ise 79 000 ton idi. **Tatbik** edilecek yeni projeye göre Missolonghi'de 500 000 ton/yıl kapasiteli bir alümina ve 120 000 ton/yıl kapasiteli bir alüminyum tesisi inşa edilecektir. Bu yeni kompleks senede 1 milyon ton boksit işleyecektir.

Projenin birinci kademesini teşkil eden 250 000 ton/yıl kapasiteli alümina ve 60 000

ton/yıl kapasiteli alüminyum tesisleri 1975 te tamamlanmış olacak, 1976 da bu tesislerin kapasiteleri iki misline çıkarılacaktır.

Proje için gerekli 250 milyon dolarlık yatırım kısmen Amerikan kısmen Yunan özel sermayesi tarafından finanse edilecektir.

E. Karakaş

Brezilya'da Yeni Alüminyum Tesisleri :

Kanada'nın dev alüminyum şirketi «Alcan» Brezilya'nın Atlantik sahillerinde Salvador yakınlarında yeni bir alüminyum tesisi kurmak üzere teşebbüse geçmiştir. Hazırlanan projeye göre tesisler 1971 de 11 000 ton/yıl kapasite ile çalışmaya başlayacak daha sonra genişletilerek kapasite 55 000 ton/yıl'a çıkarılacaktır. Alcan halen Saramenha'da 26 000 ton/yıl kapasiteli bir alüminyum tesisine sahiptir. Her iki tesisin ihtiyacım karşılamak üzere bu bölgedeki alümina tesislerinin kapasitesi de yılda 30 000 tondan 90 000 tona çıkarılacaktır.

E. Karakaş

Demir - Çelik :

Dünya Çelik Üretiminde artış :

Dünya çelik üretimi 1968 yılında, bir yıl evvelkinden 26 milyon ton fazlası ve % 5,6 oranında bir artışla, 510 milyon tonu bulmuştur. En büyük çelik üreticisi Birleşik Amerika, 121 milyon ton'la başta gelmektedir. Onu sırasıyla: Sovyetler Birliği (106.200 000) ton; Avrupa Ekonomik Topluluğu (98.600.000) ton; Japonya (67.000.000) ton; İngiltere (26.300.-000) ton ve diğer Doğu Avrupa Sosyalist ülkeleri ^34.500.000) ton ile takip etmektedirler.

M. Çetinçelik

Güney Afrika'nın ilk entegre demir - çelik tesisinin 1970 yılında faaliyete geçmesi beklenmektedir:

Titani ferrous magnetit cevheri işleyebilecek şekilde plânlanan tesislerin araştırma ve geliştirme çalışmaları 7 yıldan fazla sürmüş olup, bu tip cevher işleyecek ilk tesis olacaktır.

1970 yılında 450.000 ton pik ve takriben 10.000 ton vanadium pentoksit istihsal edecek tesislerde pik demirinin önemli bir kısmı çelik istihsalinde kullanılacaktır.

F. Bor

Inco yeni bir Nikel rafinaj tesisinin basınçlı karbonu! prosesine göre kurulmakta olduğunu bildirmektedir :

85 Milyon Can. \$ sarfiyla kurulacak tesislerde takriben 450.000 ton nikel peleti,

12.500 ton metalik nikel tozu İstihsal edilecektir. Aynı zamanda bakır, kobalt ve kükürt istihsal edilecek olan bu komplekslerde hidro, piro ve uçurtma metalürjisi teknikleri tetkik edilecektir.

Bu tesislerde ilk defa olarak (çelik istihsalinde çoktandır kullanılmakta olan) yukarıdan basınçlı oksijen üfleme suretiyle sülfürlü minerallerin konvertizajı metodu denenecektir.

F. Bor

İspanya'da Çelik Tüketimi :

İspanya'da 1968 yılında 6.600.000 ton olan çelik tüketimi, 7 yıl zarfında iki misline çıkartılacak ve tüketim 1975 yılında 12.800.-000 ton'u bulacaktır. Bunu gerçekleştirmek için hazırlanan (Millî Çelik Programı) na göre; Sagunto, Aviles, Vizcaya ve Gijon'daki çelik üretim tesisleri şimdiden genişletilmeğe başlanmıştır.

M. Çetinçelik

Bakır :

Boliden Gruv AB, İsveç, Rönskâr'deki bakır tesislerini yılda 10.000 ton artarak 60.000 ton/yıla çıkarmayı planlamaktadır. Artış bilister bakır istihsalini kapsıyacaktır.

Şirket aynı zamanda öz madenlerinden daha fazla istifade için 3 Milyon U.S. \$ yatırım yapacaktır.

Bor, Yugoslavya, 1969 sonunda bakır istihsal kapasitesini 100.000 ton/yıla çıkarmış olacaktır. 1968 yılında 52.000 ton elektrolitik bakır istihsal eden tesislerin 1969 da öz cevherlerden kazanılan 67.000 tona ulaşacağı sanılmaktadır. Plânlanan kapasiteye erişmek için lüzumlu ham cevherin Bor maden tesislerinin tamamlanmasına kadar geçecek zaman içinde ithal edilmesi gerekmektedir.

F. Bor

Yeni bir metal alaşımı :

Sovyet araştırmacıları, Leningrad'daki «-Ilitch» firmasında, (EL.BOR) adlı çok sert bir metal alaşımı meydana getirmişlerdir. Bu sert metal, takım tezgâhlarında kesici metal olarak geniş ölçüde kullanılmaktadır. Sertliği 8.000 ilâ 10.000 Kg/mm² dir. Sertlik bakımından elmaştan geri kalmamaktadır. 1.200°C de bile niteliğini kaybetmemektedir. Halbuki bu sıcaklıkta elmas yanar.

M. Çetinçelik

ENERJİ :

Federal Almanya'da Nükleer Enerji • Üretimi :

1980 yılında, Federal Almanya'nın muhtaç olacağı elektrik enerjisinin üçte birinden

fazlası atom santralleriyle sağlanacaktır. Bugün bütün Batı Almanya'da mevcut 40 milyon kilowattlık elektrik enerjisinde atom enerjisinin hissesi, % 1 den daha azdır. Bu 300.000 kilowatt üç reaktör tarafından temin olunmaktadır. Bu reaktörlerin en büyüğü Baviera'daki «Gurndremmingen» atom santralidir ve 237.000 kilowattlık bir kapasiteye sahiptir. Fakat önümüzdeki on yıl içinde Federal Almanya'da 30 - 50 kadar atom santrali daha tamamlanmış veya inşaat halinde bulunacaktır. Nitekim Neekar nehri kenarında yer alan «Qbrâgheim» • da halen Batı Almanya'nın en büyük atom santrali kurulmaktadır. Bu santral 44 ay süren inşaat süresinden sonra bu yıl 283.000 kilowatt kapasiteyle faaliyete geçecektir.

M. Çetinçelik

DİĞER HABERLER :

Kayaları delen hidrolik çekiç :

Dinamit kullanmanın uygun olmadığı yer ve maksatlarda yeni gerçekleştirilen hidrolik bir çekiç çak yararlı olmaktadır. Basınçlı yağ, dokuz pistonu harekete geçirmektedir. Pistonların ucuna delici ve parçalayıcı kamalar takılıdır. Almanlar tarafından imâl edilen bu çekiç ve kamalar, kaya ve betonu hem kırmakta, hem de istenilen büyüklükte parçalamaktadır. İş bittikten sonra kamalar içeriye girmektedirler.

M. Çetinçelik

Kobalt Piyasası :

Batı ülkelerinde elde edilen Kobalt miktarı 1967 senesinde 16150 tondur. Bu ise 1966 senesine nazaran 2150 ton daha azdır. Kobalt istihali Kongo, Almanya ve Kanada'da düşmüştür, Sambla, Marako ve A. B. D. ise son senelerin seviyesinde kalmış olup, Finlandiya'nın yeni Outokumpo Oy tesislerinde ise cüz'i tonajda Kobalt istihsal edilmiştir.

Kobalt fiyatı, 4.1.1967'de 32,7 TU/kg'dan 36,67 T.L./kg'a yükselmiştir.

Kobaltın ametal olarak kullanımının, A. B. D. memleketi içine nazaran, ticari hisse olarak memleket dışında daha büyük bir miktar tuttuğu testât edilmiştir.

Istya dayanıklı Co- ve Ni- Alaşımları alanında yapılan yeniliklerin ağırlık noktasını, adı geçen alaşımların korrozyon mukavemetlerinin artırılabilmesi olmuştur. Adı geçen kitapçıklarda ayrıca yeni manyetik malzemeler baş yazısı altında bir Oo-Alaşımdan bahsedilmektedir ve bu alaşımların elektronik hesap cihazlarının imalinde kullanılacağına değinilmektedir.

Mükemmel bir ısı değişimi mukavemetini haiz, % 5 Cr, % 7,8 Mo, % 2 Ni ve % 11 Co bileşimi bir materyalin geliştirildiğinden de ayrıca bahsedilmektedir.

X. Özenç

Vöest'in Programındaki Değişiklik :

333 mm genişliğinin altındaki çinkolanmış çelik bandlara olan talebin artması sebebiyle Avusturya Birleşik Demir ve Çelik Akşiyon şirketi, Karakteristiği :

250 x 0,55 cinsi «RS»

Rolle boy yaklaşık 210 m

Rolle iç çapı 220 mm olan çelik bandların yapımını imalât programlarına deneme mahiyetinde almışlardır. Bu bandlar şimdilik sınırlı miktarlarda ısmarlama tarihinden iki hafta sonra teslim edilebilmektedir.

Talep arttığı takdirde, VÖEST 1969 senesinde, depolama yaparak müşterilerinin taleplerine derhal cevap verebilecek şekilde imalât programını genişletecektir.

250 mm den daha dar olan Çinko kaplı saçlar anlaşma gereğince Rinz tesislerinden temin edilebilecektir.

T. Özenç

Dünyanın en büyük suni gübre fabrikası:

Polonya'da, Varşova başşehrinin 150 km güneyinde ve Vistül ırmağı kenarında, «Pulawy» mevkiinde, (Kalten) firması adına Fransız şirketleri tarafından en modern metodlarla çalışan ve dünyanın en büyük suni gübre fabrikası olacak olan bir dev tesis inşa olunmaktadır. Günde 3600 ton saf Amonyum Nitrat (yılıda: 1.200.000 ton) üretecek olan bu fabrikada, çoğu şey otomatik olarak yapılmaktadır. Aynı bölgede tabii gazı önce amonyak'a ve daha sonra nitrik asidi ve nihayet Amonyum Nitrat'a çeviren ve Avusturya'nın (Vaest) firması tarafından İnşaa olunan kimyasal kompleks fabrikası da bu inşaat çalışmalarında işbirliği yapmağa başlamıştır.

M. Çetinçelik

Yugoslavya'da tanecikli karma gübre fabrikası :

Fransızlar, Yugoslavya'nın «Kbsovska Mitrovica» mevkiinde bulunan ve (Jugot-hena - Belgrat) firmasına ait metalürji ve maden kombinasını tamamlayacak yeni bir suni gübre fabrikası kurmaktadır. Yıllık üretim kapasitesi 114.000 ton olacak olan yeni tesis 1970 yılından itibaren hizmete açılacak ve bu bölgenin kalkınma programı içinde büyük rol oynayacaktır.

M. Çetinçelik

HABERLER: YURT İÇİ

1. Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongresi :

Maden Mühendisleri Odasınca düzenlenen 1. Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongresi 13 -14 -15 Şubat 1969 tarihlerinde Ankara'da Türkiye Ticaret Odaları Sanayi Odaları ve Borsalar Birliği Konferans Salonunda yapılmıştır. Büyük bir ilgi ile izlenen kongrenin açış konuşması Maden Mühendisleri Odası XV. Dönem İdare Kurulu Başkanı Sayın Abdurahman Aydın tarafından yapılmıştır. Bunu müteakip Sayın Cumhurbaşkanımızın kongreye başarı dileyen mesajları okunmuştur. Daha sonra Sayın Raşit Gençer ve Kongre İcra Komitesi adına Sayın Ziver öncel birer konuşma yapmışlardır. İlk tebliğ M.T.A. Enstitüsü Genel Direktörü Sayın Doç. Dr. Sadrettin Alpan tarafından verilmiştir. Dr. S. Alpan Yurdumuzun Yeraltı zenginlikleri hakkında genel bilgiler vermiş ve slaytlarla mevcut imkânları belirtmiştir. Bilhassa Denizli - Sarayköy jeotermik araştırmaları üzerinde önemle durmuştur. 14 Şubat 1969 günü tebliğlere devam edilmiş, D.P.T. adına Sayın Yılpar Kaynak «Türkiye'nin Madencilik Politikası ve Zamantı Projesi»; T.K.I. adına Sayın Behzat Firuz «T.K.İ. Kurumunun Memleketimiz Enerji Politikası Hakkında . Görüşleri»; Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. adına Sayın Sıddık Aksoy «Karadeniz Bakır Projesi»; T.P.A.O. adına Sayın Korkut özal «Tabii Gaz Projesi» konularında çok önemli ve ilgi çekici tebliğler vermişlerdir. Aynı gün öğleden sonra Sayın K. Ali Bekişoğlu'nun «Türkiye Genel Enerji Tüketimi Trendi Karşısında Madenlerimiz»; .. Sayın Dr. Rüştü Ovalıoğlu'nun «Türkiye Bakır, Kurşun - Çinko Madenleri ve Bunların Arama - Değerlendirme Problemleri»; Sayın Dr. Mehmet Topkaya'nın «Başören (Eskişehir) Kromit Yataklarının Jeolojik Etüdü» konulu tebliğleri yer almıştır. 3. gün Sayın Dr. Ruhi özdoğan «Türkiye Demir Cevheri Potansiyeli ve Yeni Rezervlerin Aranması Konusunda Bazı Düşünceler» konulu; Sayın Tuğrul Erkin «3. ve 4. Demir Çelik Fabrikalarının Kurulması- Münasebetiyle Kömür Taleplerinin Karşılanması» konulu; Sayın Hilmi Dokuzoğlu «G.L.I. Soma Bölgesinde Tel Halat örgülü Sun'î Tavan Tatbikatı» konulu ; Sayın Dr. Zeki Doğan «Guleman Kefdağı Krom Cevherinin Konsantrasyonu» konulu; Sayın Nacihat Bey-

can «Ağır Sıvılarla Zenginleştirme» konulu; Sayın Ahmet Sağlam «Türkiye'de Darbeli, Rotari ve Kombine Sığ Sondaj Makina, Pompa ve Ekipmanların Yapılması ile Eğitim ve Neşriyat İmkânları» konulu ; Sayın Gültekin Güngör «Türkiye'de Bir Sondaj Arşivi Kurulması Konusuna Toplu Bir Bakış» konulu ; Sayın Dünder Turhan «Türkiyede Hafif Beton Malzeme İmali ile Madencilik Faaliyetleri İçine Giren Yeni Bir Kol Üzerinde Düşünceler» konulu tebliğlerini vermişlerdir. Kongre tebliğleri Maden Mühendisleri Odasınca bir kitap halinde neşredilmiştir.

2. Maden Mühendisleri Odasının XV Genel Kurul Toplantısı :

1. Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongresini müteakip 16 Şubat 1969 tarihinde Maden Mühendisleri Odası XV. Genel Kurul Toplantısı yapılmıştır. Faaliyet ve murakıplar raporunun okunması ve idare heyetinin ibrası yapıldıktan sonra seçimlere geçilmiş ve daha sonra da yapılan iş bölümü neticesinde yönetim kurulu şu şekilde teşekkül etmiştir :

Başkan	:	Suphi Yavaşca
Başkan Vekili	:	Orhan Cel&yir
Genel Sekreter	:	Mustafa Arıkan
Genel Muhasip	:	Kenan Coşkunoglu
Faal Üye	:	Sezer Dikmen
»	:	Atillâ Yalcın
»	:	Hasan Mumcu

3. Türkiye Maden Jeologları Cemiyeti Kuruldu :

Maden jeolojisi biliminin yurdumuzda yapılmasını, gelişmesini ve yapılan çalışmaların yurt içinde ve dışında tanıtılmasını gaye edinen «Türkiye Maden Jeologları Cemiyeti» Sayın Raif Akol, Dr. Mehmet Ayan, Dr. Mehmet Topkaya, Dr. N. Naci Tilev, Dr. Necip Tolun, Dr. Eran Nakoman, Dr. Muzaffer Andaç ve Dr. Altan Gümüş tarafından 21 Şubat 1969 tarihinde Ankara'da kurulmuştur.

4. Türkiye Jeoloji Kurumunun 23 üncü Genel Kongresi ve Bilimsel Çalışmaları :

T. J.K. 23 üncü Genel Kongresi 10 -13 Şubat tarihleri arasında T.P.A.O. Konferans Salonunda yapıldı. Kongrenin açılış konuşmasını yapan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Refet Sezgin, jeolojinin yurt kalkınma-

siodaki önemini,, yer altı ve yerüstü servetle-
rimizin değerlendirilmesinde jeologlara .düşen
;gör.evlerl_v,eciz bir konuşmayla belirtmiş ye
jeologların başarılarını övmüştür. 1968. faali-
yet raporunun okunmasından ve ibrasından
-sonra seçimlere geçilmiş ve yeni Yönetim Ku-
tulü ştr isekildē teşekkül etmiştir.

Bagkan Dr. Esat Kırathoğlu
II. Başkan Mesut Çetinçelik
- Genel Sekreter: - Selçuk Bayraktar
- .. Muhasip Üye . Gani Uncugil '
, J Faal Üye -. Dr. Brgüzer Bingöl
Bundan sonraki diğer üç gün içinde ilmi
.tebliğler yerilmiş ve bunlar üzerinde tartışma-
lar yapılmıştır.

5. Türkiye Diyatomit Envanteri Yayın-
landı :

M.T.A. Enstitüsünce «Türkiye Diyatomit
Envanteri» isimli bir kitap yayınlanmıştır.
Genel Bilgileri ve Türkiye yataklarını içine
alan bu kitap 28 sayfadır.

6. T.P.A.O. nın XV. Kuruluş Yıldönümü
Dolayısıyla Düzenlenen Konferanslar :

Petrol sanayimizin önemli yönleri üzerin-
de temel bilgiler vermeye yönelmiş olan bu
konferansların bir kısmı bitmiş, bir kısmı da
devam etmektedir.

Konuşmacı	Konu	Günü
KORKUT ÖZAL	MEMLEKETİMİZDEKİ PETROL FAALİYET- LERİ VE T.P.A.O.	8.4.1969 Sah
İnşaat Yü. Müh. T.P.A.O. Genel Müdürü	Geçmiş çalışmalar, Mevcut durum, Geleceğe bakış	
Dr. SALAHI DİKER	PETROL ARAMALARINA GENEL BİR BAKIŞ	15.4.1969 Sah
Jeofizik Y. Müh. T.P.A.O. Jeofizik Uzmanı	Aramanın esasları, Aramada yeni metodlar, Türkiye'deki aramalar.	
PARİSA GÖNÜLDEN	TÜRKİYE'NİN PETROL POTANSİYELİNE GENEL BİR BAKIŞ VE ARAMADA JEOLJİ- NİN YERİ.	24.4.1969 Perşembe
Maden Y. Müh. T.P.A.O. Jeoloji Uzmanı		
HULUSİ BERİLGİN	PETROLÜN BULUNUŞUNDAN ÇIKIŞINA KA- DAR GEÇİRDİĞİ SAHALAR.	29.4.1969 Sah
Petrol Y. Müh. T.P.A.O. Genel Müdür Muavini	Petrolün meydana gelişi, Sondaj tekniği, Petrol ve çıkarılışı.	
RİFAT BAYAZİT	DÜNYA HAM PETROL PİYASASI VE PET- ROL NAKLİYATININ ÖNEMİ.	6.5.1969 Salı
Petrol Y. Müh. T.P.A.O. Genel Müdür Muavini		
MUSTAFA SOLİM	PETROL ARTIRMA SANAYİİ	13.5.1969 Sah
Rafineri Y. Müh. T.P.A.O. Rafineri Grup Başkanı	Sanayiinin tanımı, Gelişmeleri, Elde edilen ürünler.	
FERHUNDE ERKMEN	PETROKİMYA SANAYİİ	20.5.1969 Sah
Kimya Müh.	Sanayinin gelişmesi, Türkiyedeki durumu.	
HASAN ÇİL	PETROLÜN GÜBRE SANAYİİNDEKİ ÖNEMİ	29.5.1969 Perşembe
Kimya Y. Müh. T.P.A.O. Genel Müdürlük Uzmanı	Amonyaga gösterilen ilginin nedenleri, Prosesin tanımı, Projenin ekonomisi.	
ORHAN BATI	TÜRKİYEDE PETROL ÜRÜNLERİNİN PA- ZARLANMASI.	3.6.1969 Sah
İnşaat Y. Müh. T.P.A.O. Plânlama ve Finansman Müşaviri		
KORKUT ÖZAL	GAZ SANAYİİ VE TÜRKİYE İÇİN TAŞIDIĞI ÖNEM.	10.6.1969 Sah
İnşaat Y. Müh. T.P.A.O. Genel Müdürü		
KONFERANS YERİ	T.P.A.O. KONFERANS SALONU,	Saat 16,15 Aydn BtBCAN

7. tik Delà Yeril Bir Lap Yapıdı :

Orta Doğu Teknik Üniversitesinde, Maden Bölümü talebeleri için genellikle Mineraloji ve Petrografi derslerinde kullanılmak üzere ders aracı olarak yerli malı lup ve porselen levha satıya çıkarılmıştır. Lup, çift mercekli olup (12 büyütmeye sahip) pirinç dökümden yapılmış nikelâhl bir kısım içindedir. Mercekler ince digit bilezik ; geklinde bir vidanın çözülmesiyle dışarı alınabilmekte ve temizlenme imkânı hasıl olmaktadır. Mercekleri taşıyan kısım paslanmaz çelikten (altlı, üstlü) bir muhafaza içine dönerek yerleşmekte cepte taşınma esnasında merceklerin çizilmesine engel olmaktadır.

Mercekler kristal camdan imâl edilmiş, kalite itibariyle oldukça iyi olup sadece kenarlarında az miktarda küresel hata göstermektedir. Renklenme hatası mevcut değildir.

Luplar tamamen yerli malzeme ile yapılmış olup maliyet fiatı 27.50 TL. dir. Ortadoğu Teknik Üniversitesi Kafetaryasından temin edilebilir.

Porselen levhalar banyo tabanları imâl edilen yer seramiği olup m2 fiatı 60.00 TL. dir. Bir metre karede takriben (9x4.5) cm. lik 180 adet levha mevcuttur.

Dr. Coşkun TJNAN

ODA HABERLERİ

B İ L D İ R İ

26.Mart.1969 gün ve 16040 sayılı Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan ilânımızla (14.3.963 tarih ve 13148 sayılı Resmî gazetede neşredilen 6/11140 sayılı kararname ile American Potash and Chemical Corporation ile Ugine - Kuhlmann firmalarının Türkiye'de faaliyet göstermeleri hususunda verilen izin, XV. Genel Kurulumuz kararına aykırı bulunduğundan üyelerimizin adı geçen firmalarda görev kabul etmemelerini ve yalanda ulaştırılacak bildiriye beklemelerini rica ederiz), denmekte idi. İlânda belirtilmiş bulunan « Meslektaşlarımızın adı geçen şirketlerde görev almamaları» istegimizin temel nedenleri aşağıda açıklanmıştır:

1 — Odamızın 16.Şubat.1963 günü toplanan Genel Kurulunda «Memleketimizde mevcut yataklarla ilgili yabancı sermayenin madden haklaîlni iktisap etme» konusundaki müzakeresinde alınan karar, Kongrede bulunamayan' sayılı Meslekdaşlarımıza duyurulduğu gibi ayrıca aynı konuyu kapsayan bir bültenle kamu 6yunâ da arz edilmişti.

• İlâhımızda belirtilen '6/11140 sayılı Bakanlar Kürülü kararnamesinin, yukarıdaki Genel Kurul kararımızın Radyoaktif • niineraler' vè' Sodyumlu-Bor cevherleri kısmına- ters düştüğü açıkça görülmektedir. Memleketimiz için olduğu gibi, kendi topluluğumuzda da demokratik usullerin en iyi şekilde işlenmesini prensip olarak kabul eden Yönetim Kurulumuz, Genel Kurulca yürütülmesi kendisine tevdi edilmiş bahis konusu kararı savunma düşüncesiyle; ilk tedbir olarak sayın meslekdaşlarımızın adı geçen şirketlerin kuracağı teşebbüslerde görev almamaları hususunu temin için bir ilân yayınlama yolunu seçmiştir. Yönetim Kurulumuz davranışının bu yönünün daha fazla açıklanmasına lüzum olmadığı kanısındayız.

2 — Değişik kişilerce üretilmekte olan herhangi bir ürünün, tüketicisinin aynı zamanda, üreticilerden biri olması ve bu üreticinin diğer üreticilerden üstün arz kapasitesine sahip olması halinde meydana gelecek <üretici - tüketici ortaklığının diğer üreticileri çok kısa zamanda saf dışı edebilme olanağının tartışılması dahi gereksindir..

Bu duyurumuza sebep teşkil eden kararname ile; memleketimiz Bor Madenciligi, böyle bir saf dışı edilme tehlikesine karşı' savunmasız bırakılmış olmaktadır.

Bu tehlikenin açıkça belirtilebilmesi için aşağıdaki konuların tek tek ele alınarak açıklanması icabedecektir;

- Dünya bor ticaretinin başlangıçtan bugüne değin gelişmesi ve memleketimizle olan ilişkileri.
- Bugünkü Dünya ve Türkiye bor"yataklarının durumu ve üretim.
- Dünyada bor tüketimi.
- Türkiye bor yatakları üzerindeki çekişmeler.
- Kararname ile yetki verilen iki şirketin durumları.
- Yukarıdaki konuların ışığı altında, bahis konusu kararnamenin açık tarafları ve sakıncaları.
- Sonuç.

3 — Dünya bor ticaretinin başlangıçtan bugüne değin gelişmesi ve memleketimizle olan ilişkileri:

Dünya bor ticaretini, Hindistan ve İtal'ya'da mevcut tabii Asit Borik ile İngilizler başlatmış ve geliştirmişlerdir. 1927 lerde Kaliforniya (A.B.D.) de bulunan^ tabii Boraks yataklarından elde ettikleri büyük pay ile, bu madde üzerinde kurmuş oldukları ticarî- ve endüstriyel hakimiyet, bir monopol haline gelmiştir. Bu çok büyük ekonomik güçle de dünya bor pazarlarının fiat kontrolünü elde etmişlerdir. Bilindiği gibi, bu monopol şirketin adı Boraks Konsoliteded Ltd. olup merkezi Londra'dadır. - Bu dev şirket kendisini meydana getiren müteşebbis ortaklarının emeği ve Anglo - Amerikan politik gücünün desteği ile* şu ana prensipleri kullanarak başarıya ulaşmış ve başarısını sürdürmüştür:

- Dünyadaki önemli bor kaynaklarını, kendi hakimiyet ye kontrollân altına alarak dünya bor ticaretine ortak ve rakip sokmak,
- Büyük çapta araştırmalarla bor minerallerinin kullanma alanını genişletmek,

c) Bor ile ilgili olarak üretim, tüketim, pazarlama v.s. bilgileri bir ticari sır olarak sıkı sıkıya saklamak, tam ve doğru bilgi vermemek.

Sözü edilen bu dev şirket Kalifornia yataklarının bulunmasından çok önce Susurluk-Sultan Çayırı çevrelerinde bir Fransız şirketten devir aldıkları imtiyaz ve üretip ihraç ettikleri Bandermit'leri ile memleketimizde tanınmıştır. Kalifornia'daki yatakları elde ettikten sonra dünyanın diğer bölgelerindeki gibi Türkiye'deki sahip olduğu sahada da üretimi ve faaliyetini düşürmüştür. Kendi elinde olan bor piyasasında Türk pandermi'tinin satılmadığı ifade ederek mümkün üretimi yapmadan imtiyazını sürdürmüştür.

1950'lerde de buradaki şirketini tasfiye yoluna gitmiş, ne varki yapılan arama faaliyetleri sonucu yeni yeni bor yatakları bulunmağa başladığında aynı dev şirket yabancı sermaye "kanunundan yararlanarak Türk Boraksı kurup ona kendi menfaatlarının gözetici görevini yüklemiştir. Söz konusu şirket önce Emet'de bazı sahalar edinmiş ve nihayet Eskişehir - Kırka'da dünyanın en önemli yataklarına sahip olma durumuna gelmiştir.

4 — Dünya ve Türkiye bor yataklarının bugünkü durumları ve üretimleri :

Dünyada bor tuzları 4 genel gruba ayrılabilir :

- kolemanit yatakları,
- Göl tuzları yatakları,
- Bazurit Tıncal şeklinde tabii boraks yatakları,
- Ülexit yatakları.

Boraxs Consolidated Ltd. in birer kolu olan U.S. Borax Corporation ile Türk Boraks dünya bor yataklarının en büyük kısmına sahip olma durumundadırlar. Arjantin'deki kolemanit, tabii boraks ve ulexit şeklindeki yataklar, Amerika'daki kolomanit (Kalifornia), tabii boraks (Kramer), Ulexit (Lake County) yatakları U.S.B.C. nin. Türkiye'deki Kolemanit (Emet) ile, tabii boraks şeklindeki (Kırka) yatakların mühim kısımları Türk Boraks'ın elinde bulunmaktadır.

Kaliforniya'daki Kramer yataklarından daha büyük ve ticari olanaklar bakımından daha avantajlı bulunan Eskişehir yatakları konusunda son zamanlarda bir takım faaliyetler gösterilmekte olup. milyarlık bir rezerv sahip havzaya hakim olup olamamak durumu tartışılmaktadır. Aynı endişelerle konu Genel Kurulumuza da getirilmiş ve tartışılmıştır.

En büyük üretici olarak bilinen A.B.D. deki üretimin bileşimi 1965 te şöyledir : (B, O, olarak)

1 — 360.000 Ton	Kramer yataklarında (USBC)
2 — 90.000 »	Searles Lake yataklarında (American Potash and Chemical)
3 — 32.400 »	Searles Lake yataklarında (Stauffer eh.)
<hr/>	
482.400 »	

Buna göre üretimin % 75 ini U.S.B.C. % 18 ni A.P.C. ve % 7 ni Stauffer Chemical gerçekleştirmektedirler.

Türkiyedeki bor cevherinin 1950 ile 1967 yılları arasındaki üretimi kamu Sektörü \ e özel Sektör olmak üzere iki genel grup halinde 1 No.lu çizelgede gösterilmiştir. Buna göre 1966 yılı üretimi 252 bin tondur.

5 — Dünyada Bor Tüketimi : •

Bor cevherinin bugün için endüstri ve tarım alanlarındaki kullanıma yerleri şunlardır: Seramik endüstrisinde sır ve renk uygulaması, narenciye'nin küflenmesini önleyen yıkama işlemi, kozmetik yapımı, boyayıcı madde stabilizatörü, elektrolitik metal kaplama çözüldüğü, emaye yapımı, cam pamuğu yapımı, optik cam yapımı, borosilikat cam yapımı, dericilik işlemleri, fotoğrafçılık işlemleri, tekstil endüstrisi, tıbbi ilaç yapımı, yüksek enerji yakıtı yapımı, deterjan endüstrisi, yan, maya dayanıklı malzeme yapımı, duvar kâğıtlarının kaplanması, metalurjik işlemler, kaynakçılık v.s.

En büyük üretici olan A.B. Devletlerinin Yıllık tüketiminin B₂O₃ olarak bileşenleri şöyledir :

Sndüst Alanı	Tüketim ton	Yüzde oranı
Cam	72 900	34
Temizlik	34 400	16
Seramik	30100	14
Tarım	19 300	9
Diğerleri	58 300	27
<hr/>		
T o p l a m	215 000	

A. Birleşik Devletlerinin yıllık B₂O₃ üretimi 482 000 ton, tüketimi 215 000 ton olduğuna göre, çok cüzi ithalat ile stoklama ihmal edilir veya birbirini dengelediği kabul olunursa, A.B.D. nin yıllık ihracatının 267 000 ton olduğu ortaya çıkmaktadır.

A. Birleşik Devletlerinden sonra dünyadaki ikinci büyük tüketici Batı Avrupa olup, yıllık tüketimi 250 000 tondur. Türkiye bakımından tüketim, ihracat yoluyla olduğuna göre, bunun incelenmesi, yıllara göre tüm ihracatı gösteren 2 No.lu çizelge ve sadece Batı Avrupa ülkelerine olan ihracatı gösteren 3 No.lü çizelge üzerinde olacaktır. Bu çizelgelerde görüldüğü üzere memleketimizden: 1966 yılında ihraç edilen 175 000 ton mineralin, 125 000 tonu Batı Avrupa ülkelerine yapılmıştır. Ortalama tenor % 40 alınır, bu 50 000 ton B₂O₃ demektir.

Yukarıda verilen rakamlar toparlanırsa şu sonuca ulaşılacaktır. Dünyanın belli başlı iki bor üreticisi Amerika ve Türkiyenin gene dünyanın en önemli pazarı Batı Avrupaya olan ihracatları sıra ile 200 000 ve 50 000 ton olmakta yani Batı Avrupa B₂O₃ ihtiyacı % 80 ABD. lerinden % 20 Türkiye'den kapılanmaktadır.

Not : 1967 yılı Dünya ve Amerika tüketimi 4 No.lu Çizelgede verilmiştir.

6 — Türkiye Bor Yatakları Üzerinde Çekişmeler :

Türkiye bor yatakları üzerindeki çekişmelerin nedeni yukarıki maddenin sonucundan kolaylıkla çıkarılabilecektir. 3. maddede tanıtilan Bor Tröstünün, en büyük pazar olan Batı Avrupa'da, Amerika'ya nisbetle pek çok avantajları olan Türk üreticileri ile rekabet mümkün olamayacağına göre, çare, gayeye rekabet Harici yollardan Türk üreticisini saf dışı ederek erişmeye çalışmak olmuştur. Bu yollar şöylece özetlenebilir :

a) Türkiye'de yataklar elde ederek, Türk üreticisi ile aynı avantajlara sahip olmak, eşit üretim avantajına eriştikten sonra, büyük mail güce dayanarak ve tüketici ile olan ortaklığı sayesinde karşı tarafı göçertmek,

b) Politik yollarla Türk üreticisini piyasadan çekmek.

Nitekim son yıllarda bu tür gayretlere sık sık rastlanmıştır. Örneğin ilk olarak fiat baskısı ile karşılaşılmış, dünya kolemanit fiatları 30 doların bir hayli üzerinde oynarken, bizim ihracatımız ancak 27 dolarla gerçekleşebilmiştir. Bu arada politika desteği ile ihracatımız durdurulmaya çalışılmış, bor stratejik mineral ilân edilerek, doğu blokuna uygulanan (COCOM) satış yasağı listesine dahil edilmiştir. (Sonraları Cocom engelinin bertaraf edilmesi ile 1966 da doğu blokuna 27 400 ton ihracat sağlanmıştır.)

Bu gayretlere rağmen memleketimizdeki bor üretim artışı önlenemeyince, bu defa yukarıdaki (a) şıkkı hedefini gerçekleştirmek gayesiyle, yeni sahalar elde etme yoluna gidilmektedir. Son defa faaliyet müsaadesi verilen iki şirketin asli görevleri, Türk Boraksla birlikte (a) şıkkında belirtilen Türkiye'de yataklar elde etmenin ve rekabeti Uluslararası rekabeten, memleket içine kaydırmanın yollarını aramak bizi bizim silâhımızla vurmaya çalışmaktır.

7 — KararnameJe zikredilen şirketler :

6/11140 sayılı kararname ile Türkiye'de faaliyetlerine izin verilen şirketlerden biri American Potash and Chemical, diğeri Ugine-Kuhlmann Şirketidir. Bunlardan American Potash and Chemical Corporation daha önce de belirtildiği gibi Searles Lake'de üretim yapmakta olup, gerek üretim miktarı, gerekse fiyat konusunda, anılan bor monopolünün Amerika kolu olan U.S.B.C. nin çizdiği çizginin dışına senelerdir taşamamıştır. Bu durum; APC nin, ABD. de mevcut antitröst kanunlarının zorladığı bir yan şirket olması ihtimalini doğrulayıcı mahiyettedir.

Ugine - Kuhlmann şirketi ise, Fransa'da ferro - krom ve bor mamulleri üretmektedir.

Her iki şirketin (Ugine ve APC) müştereken kurdukları diğeri bir şirket olan Seurobér (Société Européene du Bore) da Rhône bölgesinde faaliyet göstermektedir.

Ugine - Kuhlmann grubunun Ugine'i ise memleketimizde çok iyi tanınan, 1927 de kurduğu Fethiye Krom Şirketi Madenyesi ile 1963 yılına kadar 36 yılda 1,5 milyon ton krom ihraç edip sadece bir yıl 3159 TL. kâr gösterdiği bilinen firmadır.

7 — Kararnamenin Açık Tarafları ve Sınıncaları :

Şartlar ne olursa olsun yabancı sermayenin tüm olarak karşısında bulunmak tasvip edilmeyen bir tutum olabilir. Ancak, en azından aynı derecede tasvip edilmemesi gereken bir hususta, yabancı sermayenin tamamen serbest ve kontrolsüz bırakılmasıdır. Eğer millî ekonomiye zarar vermiyorsa, yabancı menşeli yatırımların faydalı olduğu da iddia edilebilir. Fakat asgari şart, verilen müsaadenin millî ekonomiyi zedelemesine imkân vermeyecek tedbirlerin alınması yani müsaadenin sınırlı ve kayıtlı olmasıdır.

Konumuzu bu yönünden ele alırsak, adı geçen şirketlere 6/11140 sayılı kararname ile verilen faaliyet izninin ne gibi sınırlayıcı şartlar taşıdığını ve bu şartların, Türk Millî Bor Madenciliğini zararlı etkilerden ne oranda koruyabileceğini incelemek gerekecektir.

L 7.1..Kararnamenin 1.1. maddesinde. «,.. hiçbir surette tüvenan ihraç etmemek ve çalışmalar sonunda elde olunan tüvenan malları memleket içinde alıcılarına satmak...» şeklinde bir bölüm bulunmaktadır. Eğer bu, tüvenan mal ihracım kısıtlayıcı bir tedbir olarak düşünülmüşse, gayesini gerçekleştiremeyeceği aşikârdır. Bu ibare olsa, olsa yan ve paravan şirketlerle bir takım komisyoncular türemesine sebep olmaktan başka bir işe yaramıyacaktır.

7.2. Kararnamenin 1.2. maddesinde ayıklanmış, kavrulmuş üleksit ve kolemanitin üretilmesi ve ihracı için gerekli tesisler kurulmasından bahs olunmakta 4.4, ve 4.6. maddelerinde ise kavrulmanın sadece üleksite ait olduğu, kolemanitin 1.1. maddesindeki şartlarla, dolayısıyla hiçbir şart olmadan ihraç edilebileceği belirtilmiş olmaktadır.

7.3. Kararnamenin 4.4 maddesi üleksit için 25 000 ton, kolemanit için 15 000 ton ayıklanmış, yıkanmış .cevher ihracını azami sınır olarak koymuştur. Tüvenan ihracı dolaylı, olarak mümkün olduğuna göre, bu şart havada kalmak bir yana, tesisleri küçük tutmaya zorlamakla adı geçen şirketlere bir bağış olmak niteliğindedir. :

7.4. Gene 4.6, maddesinde, ihraç edilecek mahsulün kavrulmuş olduğu. M.T.A. raporları ile tesbit edilecektir şartı vardır. Numunenin nasıl ve kim tarafından alınacağı .belirtilmediğine göre, bu maddenin nasıl işleyeceği bilinmemektedir.

7.5. «Tesisler kurulması için her konuda -yeniden müracaatla izin alınması» 4.1. maddesinin getirdiği bir şarttır. Bunun açık anlamı sadece şirketler isterlerse tesisleri genişletmek imkânına sahiptir, demektir.

8 — Sonuç : ;

Yukarıda birçok yönleri ile incelendiği ve görüldüğü gibi, 6/11140 sayılı kararname ile iki yabancı şirkete verilen izinde, millî madenciliğimize yöneltilen tehlike sezilemediği için kararnamenin kısıtlayıcı maddeleri bu tehlikeyi bertaraf edecek nitelikten yoksun bırakılmıştır. Kararname neşri öncesi çalışmalara

rında, Maden Mühendisleri Odası olarak, bu konudaki fikir ve görüşümüz alınmadığından, memleketimiz madenciliğine yöneltilen bu tehlike konusunda bir uyarı imkânı elde edememiş bulunmaktayız. Bugün için bu tehlikeyi bertaraf edecek yegane yol, sayın meslektaşlarımızın, bahis konusu sakıncalar ortadan kalkıncaya kadar, adı geçen şirketlerde görev kabul etmemeleri ve mesleki dayanışmanın olumlu bir örneğini vermeleridir.

Ham madde kaynaklarımıza millî kuruluşlar yolu ile sahip çıkma konusunda, XV. Genel Kurulumuzda başlatılan eylemi, aynı anlayışla devam ettirmenin ulusal bir görev olduğuna ve bunun öncülüğü şerefine ulaşan Odamızın onu bütün gücüyle sürdüreceğine olan inanç ve kararımızı bildirir, başarı dileklerimizizi sunarız.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU

Çizelge No: 1

TÜRKİYE'DE BOR CEVHERİ ÜRETİMİ

Yıllar	Kamu Sektörü (Ton)	özel Sektör (Ton)	Toplam (Ton)
1950		9 764	9 764
1951		12 051	12 051
1952		13 703	13 703
1953		6 436	6 436
1954		14 331	14 331
1955		42 186	42 186
1956		33 300	33 300
1957		30 179	30 179
1958	2 050	57 873	59 923
1959	7 322	67 463	74 785
1960	11 608	85 841	97 449
1961	10 900	775.40..	88 840, ,
1962	33 491	102 958	136 449
1963	,65 000	47 598	112 598
1964	57 234	91 431	148 665
1965	81 461	. 114 909 .:	196 370
1966	111 500	140 756	252 256
1967			287 606

Çizelge No: 2
TÜBKİYE BOR MİNERALLERİ İHRACATI

Yıllar	İhracat (Ton)	İhracat Tutarı (1000) TL.	Fiat \$ TL/T^on
1950	10 150.		
1951	12 252.		
1952	12 160.		
1953	9 263.		
1954	17 482.		
1955	31402.		
1956	3 392.		
1957	21994.		
1958	51 262.		
1959	61496.		
1960	61523.		
1961	64 321.	19 506	303,26
1962	88 480.	24 471	276,57
1963	91 539.	24134	2Ş3,65
1964	118 407.	29 726	251,05
1965	152 214.	37 029	243,27
1966	175 325.	43 785	249,74
1967	211 332.x	52 560x	248,67x

(x) T. Madenciler Derneği faaliyet raporundan alınmıştır.

Çizelge No : S
TÜRKİYENİN AVRUPA ÜLKELERİ

(Batı Bloku) ne

BOR MİNERALLERİ İHRACATI

Yıllar	İhracat (Ton)
1959	35 634
1960	34 395
1961	56 989
1962	79 522
1963	74 255
1964	90 705
1965	134 331
1966	124 517

Çizelge No : 4
DÜNYA VE A.B.D. BOR MİNERALLERİ
1967 YILI TÜKETİMİ
(1000 Ton olarak)

Mineral	Dünya Tüketimi	A.B.D. Tüketimi
Kolemanlt	140	12
Razurit	332	50
Borik Asit	132	55
Boraks	261	98
T o p l a m	865	215

TÜRK MÜHENDİSLERİ BİRLİĞİ'NDEN

Birliğimiz 1969 yılı Genel Kurul toplantısı 25 Mayıs 1969 günü saat 14.30 da Ankara Kızılay Binası salonunda yapılacaktır.

Sayın üyelerimizin teşekkürleri rica olunur.

GÜNDEM:

1 — Açılış; 2 — Kongre Divanı seçilmesi; 3 — Yönetim Kurulu ve Denetçiler Kurulu raporunun okunması, müzakeresi, Yönetim Kurulu ve Denetçilerin ibrası; 4 — Yeni Yönetim, Denetçiler Kurulu, Haysiyet Divanı üyelerinin seçilmesi, 5 — Yeni yıl Bütçesinin kabulü; 6 — Dilek ve Temenniler.

Türk Mühendisleri Birliği
Yönetim Kurulu

DUYURU

7303 sayılı kanunla muaddel 6235 sayılı kanuna⁵ tevfikân kurulan Maden Mühendisleri Odası tarafından Kanunun 39. maddesi, uyarınca hazırlanan Oda Talimatnamesinin 82. maddesine istinaden, İstanbul Bölgesi Mümessilliğine Maden Y. Mühendisi Namık ESMER ve Kütahya Bölge Mümessilliğine Maden Mühendisi Kemal Kogkan tâyin edilmişlerdir.

Oda Hizmetlerimizin daha etkili olabümesini teminen giriştiğimiz bu teşebbüsümüz için Üyelerimizin gerekli yardım ve müzaheretini «sirgemiyeceklerini ümit etmekteyiz.

İlgililere duyururuz.

Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI FENNİ NEZARET YÖNETMELİĞİ

Maksat :

Madde; 1 — Bu yönetmelik; **6309** sayılı Kanunun 271 sayılı Kanunla değişik 82. maddesi gereğince Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Dairesi Reisliği tarafından hazırlanarak 19.2.1969 gün ve 13131 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan FENNÎ NEZARET YÖNETMELİĞİ'nin Maden Mühendisleri Odasına yüklediği hizmetlerin düzenlenmesi, gayesiyle hazırlanmıştır.

Odanın yapacağı **hizmetler** :•••••

Madde: 2 — Fenni nezaret görevini almış olan bir mühendisin bu vazifeyi deruhte etmesinde herhangi bir sakınca bulunup bulunmadığı hususu ilgili Yönetmelik gereğince Maden Dairesi Reisliği tarafından Maden Mühendisleri Odasından sorulacaktır. Bu maksatla yazılan yazın m Odaya gelmesini müteakip en geç 7 gün içinde Sekreter Üye tarafından Maden Dairesi Reisliği'ne gerekli cevap verilecektir.

Madde: 3 — Odaya kayıtlı her mühendis için bir Sicil Kartı tanzim olunur. Bu karta mühendisin mezun olduğu Üniversite ve Fakülte veya Okul, mezuniyet yılı, meslek branşı, sağlık durumu, çalıştığı iş yeri (Devlet veya Özel Sektör işletmeleri adı, ikametgâh adresi) Haysiyet Divanına verilmiş olan cezalar, Türk Ceza Kanunu ile aldığı cezalar yazılacaktır.

Madde: 4 — Kartın, doldurulması için gerekli bilgiler üyenin kendisinden sorulur, imzası altında vereceği bülgenler üyenin kartına işlenir. Sonradan meydana gelecek değişiklikler takip edilerek karta geçirilir.

Üyenin vecibeleri :

Madde: 5— Fenni nezaret kabul eden üyeler, her yıl Mart ayı sonuna kadar aylık durumlarını, Fenni Nezaret görevi kabul etmeğe müsait olup olmadığını belirtir bir doktor raporunu Odaya vermeğe veya göndermeğe mecburdur.

Madde: 6 — Her üye maruz kalacağı adli takibattan Odayı zamanında haberdar edecektir.

Madde: 7 — Her üye iş yeri ve meslek durumu ile ilgili değişiklikleri bir ay zarfında Odaya bildirmekle yükümlüdür.

Madde: 8 — Fenni Nezaret görevi kabul eden her üye, çalıştığı işyerindeki feci ve mühendis sayısını, istihsal tonajını ve işletmede çalışması gerekli mühendis sayısı ile Emniyet Teşkilâtının; Yönetmeliğindeki esaslara uygun ve yeterli olup olmadığını Odaya bildirmekle yükümlüdür.

Madde: 9 — Her üye 271 sayılı Kanunun 82. maddesi gereğince Noterden tanzim olunan Fenni Nezaret beyannamesini imza ettiği tarihten itibaren 7 gün zarfında durumu Maden Mühendisleri Odasına bildirmeğe ve her Beyanname için 100.— TL. (Yüz lira)'yi makbuz mukabüi ödemeğe veya posta havalesi üe göndermeğe mecburdur.

Cezai Hükümler :

Madde: 10 — Yukarıda yazılı vecibelerden birini veya bir kaçını yerine getirmeyen üyeye Yönetim Kurulu yazılı ihtarda bulunarak gereken bilgileri ve beyanname kayıt ücretini talep eder. Buna rağmen vecibelerini yerine getirmeyen üye Oda haysiyet Divanına verilir.

Madde: 11 — İşbu Yönetmelik Oda XV. Genel Kurulunun verdiği yetkiye dayanılarak Oda Yönetim Kurulunca tanzim ve kabul edilmiş olup 1.Mayıs.1969 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

TÜRK MÜHENDİSLERİNE BİLDİRİ

Gericiliğin, vicdan hürriyetinin bir gereği ve aşın solun karşıtı olarak gösterilmesi suretiyle yaratılan ortam ve hazırlanan olanaklar sonucu yüce Yargıtay'm merhum Başkam İmran Öktem'in cenaze töreni sırasında meydana gelen menfur olaylar memleketimizin bugün varmış olduğu durumu bütün vehametiyle ortaya koymuştur.

Aydın kitleleri temsil eden Odalarımız; bu korkunç ve iğrenç hareketi kınamakla yetinmemekte, aynı zamanda üyelerini,

Bütün dikkatleriyle gericiliğe karşı uyanık olmaya,

Atatürk ilkelerine lâyük Devlet anlayışına ve tüm ilerici hareketlere aykırı davranışları en sert şekilde ve hassaslıkla karşılamaya,

Gericiliğe göz yummanın dahi, gericiliğe yardım anlamı taşıyacağını kabule ve buna göre eylemde bulunmaya çağırır.

Elektrik Mühendisleri Odası.

Gemi Mühendisleri Odası.

İnşaat Mühendisleri Odası.

Kimya Mühendisleri Odası.

Maden Mühendisleri Odası.

Makina Mühendisleri Odası.